

LUPTA

le combat

Director : Mihai Korne

Redactor : Antonia Constantinescu

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN

In franci francezi

FRANTA
EUROPA

FRF 250
FRF 300

In alte valute tariful este majorat
pentru acoperirea cheltuielilor
bancare :
DM 100 - Fr. Elv. 90 - L. St. 35

Cu avionul :

AFRICA
AMERICA DE NORD
ISRAEL
AMERICA DE SUD
ASIA
AUSTRALIA

FRF 350
FRF 400

USA 60 sau echivalent
USA 70 sau echivalent

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France

Telephon : (33-1) 46. 02. 05. 40 - Tetex 633520 F

Commission Paritaire N° 65481 - C;C;P : 11 341 71 A Paris

Telefax : (33-1) 46.02.14.37

Numărul 175

22 ianuarie 1992

Conflictul între președintele Iliescu și șeful FSN-ului, Roman, nu poate rămâne fără repercusiuni asupra celor care i-au ales la 20 Mai 1990. Chiar dacă unul din ei renunță să se prezinte la vitoarea alegere prezidențială, actuala polemică nu poate să nu provoace o pierdere simțitoare de voturi. În 1990, Iliescu fusese proclamat ales cu 85% din voturi, dar cel puțin 20% din voturile ce i-au fost atribuite s-ar fi datorat fraudei electorale. Dacă lucrul este exact, înseamnă ca actualul președinte a obținut între 65 și 68% din voturi.

După doi ani de criză și decepții, este exclus ca, fără fraudă, el sau alt candidat FSN să poată obține același scor. Chiar dacă în cele din urmă cele două fracțiuni s-ar hotărî să-l sprijine, mulți dintre alegătorii de anul trecut se vor abține iar alții vor vota pentru un candidat al opoziției dacă acesta este valabil. În ipoteza că ar pierde numai o treime din voturile pe care Iliescu le avusesese efectiv la precedentele alegeri, scorul s-ar reduce între 44 și 47% și candidatul FSN poate fi învins. Procentajul obținut poate fi și mai scăzut dacă fiecare fracțiune FSN prezintă câte un candidat.

În schimb, ca să poată învinge candidatul opoziției, nu ajunge ca cel sau cei doi ai FSN-ului să fie minoritari. Trebuia ca opoziția să aibă un candidat majoritar din primul tur. Dacă opoziția repetă greșeala precedentă, prezentând sau reprezentându-i pe foștii doi candidați, nu va putea câștiga. Voturile opoziției se vor scinda la primul tur iar la cel de al doilea o parte din electorat se va abține iar altă parte riscă să voteze pentru candidatul FSN.

Experiența ultimilor 35 de ani în Franța arată că în alegeri asemănătoare nici unul din candidații nu a întrunit la al doilea tur totalitatea voturilor obținute de fiecare candidat la primul tur. Alegătorii sunt cu mult mai consecvenți decât candidații și trec mai greu de la unul la altul decât o fac reprezentanții lor în adunări locale sau la Parlament.

Ar fi deci o mare greșeală ca fiecare din principalele partide ale opoziției PNL, PNT și PAC să prezinte un candidat la primul tur cu

gîndul că cel care întrunește cele mai multe voturi să reprezinte opoziția la al doilea tur.

Opoziția nu poate câștiga decât dacă prezintă de la primul tur un singur candidat, un om nou de preferință, nu reprezentantul unuia din partide. Un om de partid, oricare i-ar fi meritele, nu va putea întruni totalitatea voturilor opoziției. Cît despre foștii candidați ai opoziției, reprezentarea lor riscă să asigure victoria candidatului FSN.

Opinia publică a dovedit că dorește un om nou în felul favorabil în care a fost primită numirea actualului prim-ministru. În ciuda legăturilor sale cu FSN-ul, acesta s-a prezentat ca un tehnician și s-a angajat să nu ia parte la alegeri. Ca să poată câștiga, opoziția trebuie să poată prezenta un om care să poată da aceeași încredere și să impună respect.

OPȚIUNEA OPOZIȚIEI

Dacă foștii candidați nu sunt îndeajuns de lucizi, cel puțin partidele din care fac parte să-și cunoască interesele. Chiar dacă alegerile prezidențiale nu au loc concomitent ci după alegerile legislative, candidatura unică sau multiplă la președenție va influența hotărîtor și alegerile pentru parlament, deci soarta partidelor.

Cum se vor pune de acord diferitele partide ale opoziției asupra unor liste comune pentru alegerile parlamentare, dacă au de gînd să prezinte fiecare câte un candidat la președenție? Chiar dacă ar izbucni acest lucru, regimul prezidențial stabilit de Constituție da președintelui puteri îndeajuns de mari ca opoziția să nu-și poată realiza programul, chiar dacă obține majoritatea în Parlament, decât dacă și reprezentantul ei este ales președinte.

Pe plan parlamentar, perspectivele opoziției sunt bune dacă este unită. În Mai 1990 i se atribuiseră FSN-ului 66% și 67% din voturi respectiv la Cameră și la Senat. Dacă fraudă era și în acest caz de 20%, cifrele reale pe semne că nu depășeau cca 53 și 54%. FSN-ul probabil că nu va regăsi aceleași procente la viitoarele alegeri. Pe de o parte,

poartă răspunderea crizei, pe de alta, s-au creat partidele extremiste care, chiar dacă nu obțin procentele ridicate de voturi pe care le anunță, vor rupe o parte din electoratul său. Conflictul Iliescu-Roman nu poate nici el rămîne fără efect.

Ar fi deci de mirare ca FSN-ul, chiar dacă ar reuși să se regrupeze, să poată obține mult peste 35% din voturi. Cum nu credem că partidele extreme să poată depăși împreună 10%, opoziția poate câștiga dacă prezintă liste comune și un program curajos care să răspundă preocupărilor populației.

Reamintim cinci din temele ce ni se par esențiale:

- Inflația poate fi stăvilită printr-o reforma monetară

- Șomajul poate fi absorbit de lucrări publice de infrastructură și șosele, școli, spitale etc.

- Tranziția către o economie de piață va fi accelerată de asemenea lucrări, înlesnind crearea și dezvoltarea întreprinderilor mici și medii mai mult decât de privatizările nerealizate ale întreprinde-

rilor de stat.

- Echilibrul bugetar poate fi realizat suprimînd subvențiile acordate dinozaurilor industriei, desființînd SRI-ul și reducînd la o treime bugetul armatei.

- Siguranța cetățenilor și Statul de Drept pot fi realizate de o poliție onestă, de o justiție independentă și de o administrație modernă.

Mai mult decât programul, importă însă exemplul. Chiar cu un program bun, opoziția nu va învinge dacă nu este unită atît în alegerile parlamentare cît și în cele prezidențiale. Victoria opoziției depinde de unitatea ei.

Fără unitate, opoziția va pierde alegerile. Principalele victime vor fi partidele tradiționale, care nu vor regăsi peste cîțiva ani baza lor electorală de astăzi. Ca și în restul Europei, opțiunile politice românești sunt limitate la doua sau cel mult trei. Dacă actuala opoziție nu reușește să reprezinte astăzi opțiunea de libertate spirituală, politică și economică, nu va mai avea ocazia să o reprezinte pe viitor. Vor apare alte forțe care să împlinească aceste aspirații.

MIHAI KORNE

IN ARGES EXISTA "FASCISTI"

Așa îi numește Prefectul județului pe foștii deținuți politici cărora, din această pricină, li se refuză pământul la care au dreptul.

Fostele gospodării de partid au devenit fermele partidului de guvernământ, a declarat primarul comunei Snagov, la o conferință de presă ținută la sediul PNL și unde ministrul justiției, Mircea Ionescu Quintus, spunea ca Legea funciară n-a urmărit rezolvarea problemei țărănești, ci trecerea unei mari suprafețe de teren în proprietatea fostei nomenclaturi.

Deși imperfectă, Legea funciară putea crea un sector particular în agricultură, socotește Radu Ciuceanu, șeful comisiei parlamentare care se ocupă de abuzuri, ("Expres", din 17-23 decembrie 1991). Nu s-a întâmplat așa, pentru că majoritatea comisiilor sînt alcătuite din fosta oligarhie a satelor, care practică în continuare lupta de clasă ("ce-o mai vrea și chiaburii ăstia, fii de moșieri!"), violența și cele mai grave abuzuri. Comisiile apără interesul membrilor ei, al rudelor și mafiei, rezervîndu-și cele mai fertile terenuri. Lucrările de cadastru sînt amîinate, după Radu Ciuceanu, cu o dublă intenție: "reconstituirea sub o altă formă - societăți agricole cu personalitate juridică - a vechilor CAP-uri și tergiversarea, pentru a-i determina și pe cei mai perseverenți proprietari să renunțe la drepturile lor legitime." Dacă Legea funciară ar fi urmărit cu adevărat rentabilizarea agriculturii, opinează autorul, atunci ar fi trebuit ca în lumea satului să apară mașini agricole, Bănci agricole comunale și județene (fără credite nu se poate vorbi de eficiență), Camere și ocoale agricole dotate cu ferme specializate pentru semințe și produse selecționate.

Din cauze pecuniare, administrative și tehnice, pînă acum s-au putut acorda 12.500 de titluri de proprietate din 6 milioane.

ALEGERIE LOCALE

Dintr-un articol publicat în "Baricada" (semnat de Gilda Lăzărescu), aflăm că partidul tovarășului Verdeț nu poate participa la alegeri, Tribunalul Municipiului București (TMB) constatînd (adresa nr. 1703/3 decembrie 1991) că "Nu există hotărîre judecătorească de înregistrare a Partidului Socialist al Muncii". Tov. Verdeț a depeșat o delegație amenințătoare, pe 19 decembrie (ultima zi de depunere a siglelor partidelor pentru alegeri locale). TMB a răspuns în aceeași zi: "Simplul fapt că la 21 noiembrie 1990 ați comunicat că fostul PCR a hotărît să-și schimbe denumirea în PS și ca urmează a schimba denumirea PDM în PSM nu are relevanță juridică". PSM a fost exclus din Uniunea Sîngii Democratice, pentru a permite acesteia să-și depună listele de candidați. Candidații PSM s-au înscris ca independenți!... ♦ Convenția Democratică cuprinde 14 formații - PNȚcd, PNL, PSDR, UDMR, PAC, Partidul Ecologist Român, Partidul Unității Democratice, Sindicatul politic Fraternitatea, Uniunea Democrat Creștină, AFDP, Alianța Civică, Solidaritatea Universitară, UMRL, România Viitoare, care au decis să prezinte liste comune. ♦ Campania electorală a început pe 6 ianuarie, în condițiile în care parlamentul a blocat legea finanțării partidelor. ♦ Într-un Apel publicat în "Dreptatea", cotidianul PNȚcd care,

în plină campanie electorală, este nevoit să devină săptămînal, PNȚcd, inițiatorul Convenției Democratice pentru alegerile locale, face apel la membrii și simpatizanții săi să-l sprijine în campania electorală și anunță constituirea unui grup format din cei care vor să subscrie suma de 3 000 lei. Și tot în plină campanie electorală, presa independentă Opinia (Buzău), Imparțial (Galați), Putna (Vrancea), Pur și simplu (Bacău), Unitatea (Alba) nu-și mai poate continua apariția în 1992, din pricini financiare dar mai ales datorită dificultăților create de SRI și administrația locală. ♦ Doru Viorel Ursu, fost ministru de interne în guvernul Roman, a fost numit Secretar de Stat al Administrației locale iar Gh. Gamba, fost polișt șef în martie 1990, la Tg. Mureș, a fost avansat de la colonel la general maior și numit în funcția de șef al Inspectoratului General de Poliție. ♦ Pentru Primăria Municipiului București au fost depuse 35 de candidaturi. Convenția democratică are un candidat unic, Crin Halaicu (PNL), pe listă se mai află Ion I. Brătianu (Uniunea Liberală Brătianu), Călin Popescu Tăriceanu, candidatul Partidului Liberal. Pentru 75 de consilieri municipali au fost depuse 909 candidaturi: FSN, Convenția Democrată, Uniunea Liberală Brătianu și Partidul Liber Schimbist au depus fiecare cîte 75 de candidaturi, Partidul România Mare a depus 70 de candidaturi și Uniunea Sîngii Democratice 58. ♦ În județul Mureș, FSN a intrat în alianță electorală, numită "Alianța Vatra Românească", cu PUNR, Partidul România Mare, Partidul Democrat-Agrar. ♦ Datorită unor neînțelegeri locale pentru alcătuirea listelor, PNL se prezintă pe liste proprii la Suceava, Sibiu, Galați. UMDR candidează pe liste proprii în 8 județe din Transilvania.

ALEGERI PREZIDENTIALE

Primul candidat, declarat în ziua de 7 decembrie, este Lucian Cornescu, în urma primului Congres al Partidului Social-Democrat Tradițional, constituit în aprilie 1991, prin ruperea de PSDR (preș. Sergiu Cunesco), la care au fuzionat și alte formații. La conferința de presă din 20 decembrie, Nicolae Manolescu (PAC) a anunțat oficial că va candida la preșidenție. Dacă va fi ales, va dispune revizuirea Constituției după consultarea populației asupra formei de guvernământ. Și-a mai anunțat candidatura, Nicu Stăncescu - președinte al Partidului Unității Democratice - care face parte din Convenția Democrată.

CULTURA SI HANDICAPATII

În zilele lui decembrie, revistele literare ale Uniunii Scriitorilor apăreau în chenar de doliu. "În condițiile creșterii sălbatice a costurilor necesare editării revistelor culturale, Uniunea Scriitorilor se vede obligată să suspende apariția tuturor publicațiilor sale. Este o situație fără precedent, ale cărei consecințe pe termen lung sînt catastrofale. Măsura suspendării rămîne în vigoare pînă cînd guvernul își va asuma răspunderea ce-i revine în sprijinirea culturii naționale."

Mircea Dinescu, după ce a fost primit de primul ministru, atrăgea atenția într-un interviu publicat în "România liberă" (9 ianuarie), că "pentru întreaga cultură se alocă 4 miliarde de lei și pentru handicapați 20 de miliarde". Ar fi fost

mai semnificativă comparația bugetului culturii, cu cel al SRI-ului sau chiar al armatei!...Fiindcă, așa cum remarcă un ziarist de la "Frankfurter Allgemeine Zeitung", într-un articol publicat în 7 decembrie 1991, doar revistele fostei Securități (România Mare, Europa, ș.a.) susținute de cadre din MAN și MI, n-au fost afectate de ridicarea prețului hîrtiei, ajungînd la tiraje de 100.000 de exemplare.

O tristă coincidență. În vreme ce în Bulgaria, doi foști miniștri sînt condamnați pentru că, în 1986, au ascuns populației catastrofa nucleară de la Cernobil, la București, cu cîteva zile înainte de aniversarea a doi ani de la evenimentele din 1989, 16 demnitari ceaușști sînt achitați, unii puși imediat în libertate. Așa se face că, eliberarea lui Dumitru Popescu - cel care a declanșat cultul personalității proiectîndu-și stăpînul la dimensiunile lui Pericle, care a fost un gîde al culturii române: cărți și reviste topite, contracte blocate, destine intelectuale frînte sau împinse la exil - coincidea cu amuțirea în sărăcie a presei literare. Cam tot pe atunci, Adrian Păunescu publica în "Totuși iubirea", poemul "Recurs pentru Nicolae Ceaușescu": "El se salvează prin felul nedrept în care a murit/de nedreptățile din timpul vieții", așa că "unul d... numeroasele socluri, golite în oraș de statui, parcă pe el îl așteaptă", fiindcă "nu s-a făcut niciodată în România! atît de mult în atît de pușin timp". Iar tovarășul Nicolae Corbu, ani de zile redactor-șef adjunct la Știința, tot în revista lui Adrian Păunescu, publica un articol împotriva procesului comunismului, propunînd în loc un proces al antiromânismului, profesat, după autor, de opoziția care, plîngîndu-se străinătății, a provocat sistarea creditelor. Printre semnăturile din același număr, întîlnim și pe cea a lui A. Mironov, consilier prezidențial...

Alt paradox. În vreme ce cărțile și publicațiile înșepesc la graniță, fiindcă "expediția unui colet simplu pe CFR sau vapor de 1 kg carte către țări europene costă 1292 lei, iar recomandat 1402 lei. Același colet de 1 kg carte expediat în SUA costă 2065 lei, iar recomandat sau par avion 4250 lei. Expediția unei reviste (50-100gr) într-o țară europeană - 160 lei iar în USA 314 lei." (Z. Ornea "Adevărul", 21 nov. 91), s-a creat Consiliul interdepartamental pentru promovarea imaginii României, "pentru transmiterea unei imagini corecte și coerente a României" (Rompres) ... Dintre cei însărcinați cu această operație estetică: Mihnea Constantinescu - imagine Iolanda Stăniloiu - purtătoare de cuvînt a guvernului, Ministerul de Externe, Ministerul Culturii, Ministerul turismului Ministerul de Interne (!) Ministerul Învățămîntului, Fundația Culturală România, Uniunea Scriitorilor (care, prin președintele ei Mircea Dinescu, a dezmințit orice participare). S-au manifestat asupra strategiei Augustin Buzura, preș FCR, Eugen Dohotaru, subsecretar la Externe.

Cît privește soarta revistelor literare ale Uniunii Scriitorilor, Ministerul Culturii va finanța numai o parte dintre ele, cele care au o anumită notorietate în viața culturală a țării. Dificultatea este că în România nu există a lege a sponsorizării. Cu toate acestea, revista "Literatorul", care apare în 16 pagini și costă numai 9 lei, și unde s-a strîns floarea literaturii feseniste, este sponsorizată de însuși președintele țării...

COMUNISM CU FAȚĂ CAPITALISTĂ

S-a spus, despre noul regim din România, că ar fi unul "neocomunist" și că, inspirându-se după modelul pe care-l preconiza Mihail Gorbaciov în Uniunea Sovietică, ar tinde către un comunism "cu față umană". Dar Uniunea Sovietică nu mai există, iar Mihail Gorbaciov a devenit un personaj care de-acum aparține mai mult istoriei, fie ea și recentă, decât prezentului. Ar fi suficient pentru o revizuire, pentru o reexaminare mai calmă a celor două formule, "neocomunism" și "comunism cu față umană", ambele beneficiare ale unei imense popularități. Se găsesc, pentru a spune așa, pe buzele tuturor. Însă răspîndirea unui cuvînt ori a unei expresii nu înseamnă și un cîștig în ordinea clarității și nici o garanție de adevăr.

De la contramanifestațiile și acțiunile de intimidare organizate încă din ianuarie 1990 și pînă la mineriadele care ne-au conferit o tristă celebritate mondială, de la preocuparea sistematică de compromitere a opoziției și de înabușire a opiniilor critice pînă la nesfîrșita serie de manipulări și diversiuni, de la prăbușirea vertiginoasă a populației în mizerie și sărăcie pînă la generalizarea frenetică a corupției, nimic nu ne îndreptățește calificativul "umană" atribuit înfățișării publice a noului regim. Chiar fiind aplicat într-o combinație deloc măgulitoare - "comunism cu față umană" -, este de fapt un exces. "Fața umană" este o iluzie, o amăgire, ivită din dificultatea de a accepta o realitate neconvenabilă.

La scurtă vreme, doar cîteva săptămîni, de la instalare, noua putere din România s-a văzut acuzată de apartenență și de continuitate comuniste. Noii conducători au reacționat cu iritare și vehemență la această acuzație. Cei care o formulaseră - cîțiva foști opozanți ai vechiului regim, încă bîjbîitoare presa independentă, o parte din abia înfiripatele partide și mișcări politice - au fost denunțați, unei opinii publice încă nedezmeticite după răsturnarea dictaturii, drept dușmani ai țării. Împotriva lor a fost dezlănțuită o campanie propagandistică violentă și de mari proporții, principalele instituții care au sprijinit-o, de la început, fiind Televiziunea și ziarul "Adevărul", pseudonimul de vremuri noi al "Scînteii". Aveau să li se adauge, ulterior, ziarele "Dimineața" și "Azi", o puzderie de gazete județene ce moșteneau fostele publicații locale de partid, ca și tipăriturile insalubre administrate de foștii tenori ai național-comunismului ceaușist, precum "România Mare", "Democrația", "Totuși iubirea", "Europa", "Națiunea", "Timpul", "Săptămîna" și așa mai departe.

Două au fost consecințele importante ale acestei campanii. În mod probabil neașteptat pentru noua putere, majoritatea intelectualilor nu s-a lăsat pămîlită și nici intimidată de brutalitatea și de dimensiunile ofensivei propagandistice a noilor guvernanți. Dimpotrivă, cu cîteva excepții, tot atît de stingheritoare pe cît de stinghere, intelectualii din România s-au situat, masiv și inflexibil, în opoziție. Și au făcut-o, este nevoie să ne reamintim, în bună, hotărîtoare măsură, tocmai ca urmare a campaniei duse de noua putere contra celor care îi tăgăduiseră și legitimitatea și caracterul democratic. Trivialitatea agresivă, mistificarea premeditată, minciuna enormă debitată fără clipire - adică metodele întrebuițate de noua putere pentru a reduce la tăcere pe cei care îndrăzniseră să o conteste - au avut printre intelectuali un efect invers celui dorit. Și nu numai printre intelectuali. Oamenii onești, care crezuseră că libertatea de expresie și de acțiune cucerită în urma revoltei din decembrie 1989 le va îngădui, în sfîrșit, reintrarea într-o normalitate jinduită de peste patruzeci de ani, descopereau, cu stupeoare, cu amărăciune, cu disperare, că noua putere se comportă aidoma celei vechi. Și descopereau, de asemenea, că a rămîne deoparte, ne-implicați, echivalează cu un abandon.

Ilustrativă, de nu chiar exemplară în acest sens este evoluția lui Nicolae Manolescu, președintele Partidului Alianței Civice. Profesor universitar, unul dintre cei mai străluciți pe care i-a avut în ultimul sfert de veac facultatea de litere din București, critic și istoric literar cu o autoritate profesională și morală nepusă la îndoială nici de cei mai înverșunați adversari ai săi, Nicolae Manolescu s-a numărat și el printre cei, deloc puțini, care inițial crezuseră că România a reintrat în normalitate odată cu prăbușirea dictaturii. A avea să constate însă, ca atîția alții, indiferent profesiune și ocupații, că reintrarea în normalitate nu este o realitate, ci un deziderat; și, mai mult, că adversarii normalității erau chiar cei ajunși la putere în urma revoltei din decembrie 1989.

Sentimentul civic și nu pasiunea politică a dus la apariția Partidului Alianței Civice. Radicalizarea intelectualității a fost astfel cea dintîi consecință a poziției dure, de factura limpede comunistă, adoptate de noua putere față de cei care o criticaseră. Iar rolul intelectualității într-o țară ale cărei elite politice fuseseră exterminate în urmă cu decenii și singurii posesori ai unei experiențe politice oarecare deveniseră activiștii este, o

arată experiența tuturor țărilor din Răsărit foste comuniste, decisiv. Să nu uităm, totuși, că primul mare și simbolic gest politic făcut în Uniunea Sovietică de Mihail Gorbaciov a fost rechemarea din surghiun a savantului disident Andrei Saharov, iar în acțiunea lui reformatoare fostul lider sovietic a căutat să se asocieze cu intelectualitatea, nicidecum cu activiștii.

Ceea ce nu s-a întîmplat în România. Noul regim, un regim de activiști înfometaji de putere, a privit de la început cu neîncredere și ostilitate spre intelectuali. Aversiunea fricoasă a regimului Ceaușescu pentru intelectuali a fost continuată cu fidelitate de noua putere. Cu fidelitate și, întrucît măștile demagogiei comuniste căzuseră, fățiș, cu o sinceritate grosolană și primitivă a cărei memorabilă expresie a fost hidoasa lozincă "noi muncim, nu gîndim!". Ce, cît și cum s-a muncit, nu mai este nevoie să o spunem; în schimb, idealul lălugubru al unei lumi în care nu se gîndește arăta cît se poate de clar care este fața adevărată a noii puteri. O față peste care s-au aplicat, rînd pe rînd, tot felul de cosmetice menite nu să o "umanizeze", ci să-i confere o aparență de, vai, "occidentalism". Sau, mai exact spus, de "capitalism", dar un capitalism caricatural, dedus nu din realitatea societăților apusene, ci din manualele de marxism.

Frontul Salvării Naționale, de pildă, și-a ales drept simbol electoral trandafirul, forțînd astfel o înrudire cu socialiștii francezi. Numai că socialiștii francezi nu au fost deloc grăbiți să recunoască în organizația totalitară de la București o rudă, fie ea și săracă. Și cum ar fi făcut-o?! Ajunge să spunem că în Franța diversificarea audiovizualului și scoaterea de sub controlul de stat a unor canale de televiziune și posturi de radio este opera socialiștilor - în vreme ce în România noua putere și-a păstrat cu îndrîjire monopolul asupra televiziunii și a dus o înverșunată politică de sugrumare a presei independente. Comparația cu Occidentul pentru justificarea aberantă a unor măsuri drastice funcționa de altfel încă de pe vremea lui Ceaușescu. Așa cum fostul dictator motiva penuria de hrană printr-un așa-zis program de alimentație științifică inspirat, chipurile, după Occident, șeful actualului serviciu secret român justifică menținerea unui control de tip securist raportîndu-se la ... Statele Unite. Afacerismul deșănțat al mafiei activist-securiste este, la fel, prezentat opiniei publice drept expresie a introducerii capitalismului în România. Aceasta a fost a doua consecință a propagandei noii puteri: construirea unei fațade "capitaliste" pentru o structură comunistă. Noul comunism românesc este unul cu față "capitalistă", nicidecum "umană".

MIRCEA IORGULESCU

(text transmis la Radio Europa Liberă)

ABONAȚI-VĂ LA LUPTA

"PARADISUL COPILARIEI"

"Ei aveau unișorul lor, noi...". Replica aparținea unei femei trușe, dintr-o comună din sudul țării, pe care jurnaliști occidentali, încă îngroziți de ceea ce le fusese dat să vadă, o întrebaseră dacă știa de existența căminului-spital de copii, din apropiere. Femeia răspunsese cu răutate, socotindu-i pe micuții pensionari ai mizeriei, niște privilegiați. Era imediat după decembrie 1989 și lumea descoperea cu oroare anticamerele morții, în care copiii scheletici agonizau goi în frig și murdărie, supuși înfometării, înconjurați de câțiva adulți abrutizați, aidoma unor păzitori ai infernului. Replica femeii m-a înghețat. Din pușcăria în care comunismul transformase întreaga țară, nu ieșea bucuroasă de libertatea pe care avea s-o împartă cu ceilalți, nici compătimitoare - fiindcă știa ce-i greu - pentru suferința ferecată și neștiută a celuiilalt, ci cîcotașă, geloasă, privind chiorș, ca la o concurență, la plusul de milă pe care l-ar putea primii vecinul. Durerea colectivă nu crease solidaritate și compasiune ci un fel de arțag meschin și bănuitor.

Amnesty International, în raportul său pe pe 1990, constata că situația copiilor abandonati și handicapați nu s-a prea îmbunătățit: *"După schimbarea de regim, lipsa îngrijirii a rămas la fel de gravă în majoritatea instituțiilor de stat, dar, în fața indignării comunității internaționale, se pare că situația s-a mai îmbunătățit. (...) Amnesty International a rugat guvernul să ia măsuri imediate pentru a pune capăt prostului tratament căruia îi cad victime copii din instituțiile psihiatrice de stat."*

Tragedia copiilor din România a atras un număr impresionant de ajutoare și gesturi de

solidaritate, nu numai din Occident (v. încadrat). Bucuria copiilor, atașamentul celor care s-au mobilizat în Europa - militantismul umanitar e o formă de activitate recunoscută și organizată - s-au lovit, cîrînd, de ceva care e mult mai grav decît haosul administrativ. Cei care veneau să-i ajute, total dezinteresat, pe micuții dezmoșteniți, găseau, pe aceste meleaguri ale nefericirii, nu recunoștință, ci un fel de lehamite, de indiferență incomodată, vitală fiind mai ales viclenia cinică a matrapazlicurilor prin care dispăreau darurile pentru copii. Un infern al adulților. Nu peste tot, dar în prea multe cazuri. A devenit limpede că situația copiilor nu e numai o chestiune de organizare și mijloace materiale, este o problemă mai greu de rezolvat, una de mentalitate.

Reprezentanta Federației Internaționale ACAT, Sr. Colette Deparis, a vizitat, în mai 1991, căminul-spital Nicorești (jud. Galați), la jumătate de an de la înființarea Secretariatului de stat pentru Handicapați (*). Deși stabiliment psihiatric, nu exista nici un medic după ora 17. Copiii infirmi se țirau pe podele, fără nici un aparat. Mulți au priviri inteligente și este limpede că se află în aceste spații ale agoniei din incompetența și indiferența adulților. Pensionarii acestor stabilimente sînt triați, fără comisie medicală de specialitate și fără dosare, din orfeline. Știind condițiile de acolo, nu-i de mirare că unii copii nu merg sau nu vorbesc. Cei care, în fața comisiei, n-au dat semne de vioiciune sînt etichetați fără drept de apel handicapați și nu au nici o șansă să iasă, într-o bună zi, din acest anticamerale morții. Căminele-spital nu au adresă (v. mai jos), se află în colțuri pierdute ale țării,

trenurile și autobuzele se opresc la kilometri de ele. Copii zac în paturi, nimeni nu-i scoate la aer, nimeni nu se joacă cu ei. De altfel, nimeni nu-i atinge decît cu o baghetă, ca pe animalele supuse dresajului. Nu exista jucării. Unul dintre copii, povestește Sr. Collette Deparis, strîngea la piept un pantof. Disperat gest de posesie, firavă marcă de identitate. Printre ei se află copii par-normali, dar care n-au nici o șansă de dezvoltare intelectuală. Personalul de îngrijire e necalificat, redus, abrutizat. Singura schimbare de la căderea dictaturii? Faptul că micuții sînt îmbrăcați și există un carton cu numele și data nașterii la fiecare pat, semn că masa de suferință se compune, totuși, din indivizi.

A fost solicitată Patriarhia: există poate măicuțe care s-ar putea dărui acestor nefericiți, cu o altă disponibilitate (decît

La Cracovia, în Polonia, s-a înființat o asociație a Prietenilor Copiilor Români, creată de persoane care au găzduit copii de la casa Copilului nr. 1- str. Bihorului 14-16 3600 Beiuș. Asociația nu este subvenționată de stat ci prin contribuții particulare, organisme umanitare, activitatea fiind asigurată de voluntari. Vacanțe în familii poloneze, cadouri, spitalizare în Polonia pentru cazuri speciale, daruri, transporturi cu autocarele etc. Mulți dintre acești entuziaști au ei înșiși copii, iar condițiile economice din Polonia sînt departe de a fi strălucite.

femeile pe care le așteaptă cozile și greutatele familiei după 8-12 ore de muncă în aceste dezolante stabilimente), cu un alt orizont moral și afectiv. Patriarhia a răspuns că nu aceasta este vocația călugărițelor ortodoxe!... Înțelegem că, pentru Preafericitul Teocist, tradiția monastică românească n-are alta relație cu lumea (și oricum nu cu cea suferinței) decît broderia și țesutul covoarelor.

Nimeni, cu nici un ajutor din afară, nu va reuși să schimbe această situație - de la mii de copii vagabonzi bîntuind prin țară, sursa crescîndă a delincvenței minore (v. pag. 5), la orfelinele unde sărăcia și pedeapsa este regula de viață, pînă la căminele-spital, spații ale damnării și indiferenței - fără un sistem legislativ adecvat, o administrație responsabilă și devotată, un personal medical și educativ competent și suficient. Și, oricum, schimbarea nu are cum să se instaleze, dintr-o dată, ca prin minune.

Ea pare, însă, a fi anunțată de cîteva semne. Unul este asociația "Salvați copiii" (**), cu filiale în mai multe județe, care se dorește un instrument de informație, coordonare și inițiativă. Altul, mai puțin ambițios, dar eficient și exemplar, vine din partea cîtorva călugărițe greco-catolice, acționînd, încă de pe vremea dictaturii (pe atunci clandestin) în sprijinul copiilor și

CĂMINE-SPITALE DIN ROMÂNIA

1. N.P.I. Colțești (Jud. Alba), 50 de copii între 3-16 ani
2. Dezna (jud. Arad), 70 de copii între 1- 24 ani
3. Vedeș (jud. Argeș), secție NPI, 60 de copii între 3-16 ani
4. Spital Neuropsihiatrie Cadea (jud. Bihor), 160 copii între 3-16 ani
5. Sanatoriul 1 Mai (jud. Bihor) - deficienți motori - 150 copii între 11-16 ani
6. Suseni NPI (jud. Bistrița-Năsăud), 50 copii între 3-18 ani
7. Spital psihiatric Botoșani, 80 copii între 1-16 ani
8. Bărăganu NPI (jud. Brăila), 100 copii între 6-16 ani
9. Gurguieți NPI (jud. Brăila), 50 copii între 6-16 ani
10. Sapoca NPI (jud. Buzău), 50 copii între 3-16 ani
11. G. Ocnitei (jud. Dîmbovița) deficienți neuromotori; 240 copii între 6-16 ani
12. Vilcele (jud. Covasna) patologice neuromusculară 121 copii

13. Covasna Voinești (jud. Covasna), 200 copii
14. Poiana Mare (jud. Dolj), 135 copii
15. Nicorești NPI (jud. Galați), 150 copii
16. Turcești NPI, (jud. Gorj) 60 copii
17. Tulgheș NPI (jud. Harghita), 150 copii
18. Piciș - Hațeg - (jud. Hunedoara), 480 copii
19. Popești și Galata (jud. Iași), 105 și respectiv 50 de copii
20. Vinju Mare NPI (jud. Mehedinți), 100 copii
21. Spital neuropsihiatric Siret (jud. Suceava), 150 copii
22. Spital neuropsihic Lugoj (jud. Timiș), 440 copii
23. Secție reeducare Avrig (munc. București)

(lista nu este exhaustivă, probabil, dar are calitatea de a fi cea mai completă care există la această dată, adresele acestor stabilimente fiind, pînă nu de mult, confidențiale)

bătrânilor abandonati. Profesoare, medici etc, ele n-au viață monastică ci laică, dar se dăruiesc celor însingurați și fără apărare, al căror număr este descurajant de mare în România. În ce privește copiii din căminele-spital, problema lor a fost de a reabilita pe cei care, în sistemul actual, sînt mai puțin niște handicapați cît niște condamnați la handicap. E vorba nu de adopțiune ci de "plasament familial", formulă prevăzută de lege, dar care nu precizează și un sistem de alocații și ajutoare. Pînă acum, "plasamentul familial" a funcționat doar cu spirit de sacrificiu. Situația în România este însă prea gravă, prea vastă pentru a o lăsa doar pe umerii cîtorva persoane cu vocație umanitară. Și, la urma urmei, societatea românească ea însăși are nevoie, pentru a se vindeca, de un exercițiu al altruismului și compasiunii care să aibă niște reguli juridice limpezi, ratificate cît mai rapid de Parlament. Dar oricît de imperioasă ar fi situația copiilor, mai urgent de protejat a fost bugetul și legea SRI-ului...

Federația Internațională ACAT s-a angajat să ajute la dezvoltarea unor "plasamente familiale" cu profil de grădinița (**), dar lucrurile nu se pot clinti fără o legislație clară. Guvernul ar trebui să înțeleagă în ce măsură viitorul țării este grefat de drama copiilor, fie ei ascunși în infernul căminelor-spital, fie vagabondînd în zdrențe în văzul tuturor, pepinieră activă de delincvență.

A.C.

(*) SSH a luat ființă la 1 noiembrie 1990, pentru un milion de handicapați, cît are România. Din cei 200.000, care sînt spitalizați în 334 de instituții, 150.000 sînt copii. Secretariatul își propune, printre altele, "organizarea unui proces de reabilitare, educație, profesionalizare și inserție socială a handicapaților".

(**) De pildă, activitatea exemplară a filialei Dolj a acestei asociații neguvernamentale (al cărui sediu central se află la București, str. Onești, 11, sector 1), sprijinită activ de organizația daneză Red Barnet, (v. "Ramuri" nr. 9, septembrie 1991). Una din multiplele ei ținte este "schimbarea atitudinii generale față de copii handicapați și a acestora față de ei înșiși".

(***) FI ACAT, sesizată de numeroase informații asupra tratamentului inuman aplicat

MEDICINS DU MONDE Mission Roumanie

str. Dr. Eugen D. Iosif, 20, sector 5,
70122 București;
tel. 38 76 77; fax 38 70 19

Importanța și specificitatea problemelor legate de situația copiilor în România a determinat organizația Mediciens du Monde să propună încă din martie 1990 crearea unui Institut de studii și prospecțiuni pus la dispoziția profesioniștilor români: finanțarea primei faze a acestui proiect este asigurată în exclusivitate de Mediciens du monde.

copiilor din orfelinat și mai ales din căminele-spital, lansează la sfîrșitul acestei luni (ianuarie 1992) o campanie de scrisori adresate autorităților guvernamentale și bisericești din România. În același timp, FIACAT a lansat o campanie de informare și ajutor pentru crearea a două grădinițe, dezvoltînd formula "plasamentului familial", la Cîmpina și Galați, și pentru care, doar materialul pedagogic, costă cca 40-50.000

COPII INFRACTORI

Cîteva cifre furnizate de poliție: minorii au comis în anul care a trecut 18.000 de infracțiuni, dintre care 70 omucideri, 175 violuri, 1000 de tîlhării cu violență deosebită.

Vîrsta la care devin infractori a scăzut la ... 6 ani. În spatele minorilor se află adulți care-i folosesc, pentru că, în virtutea legilor ei nu pot fi condamnați. Mulți copii acționează în grupuri. Se cunosc 1600 de asemenea grupuri care încep să fie organizate.

Din decembrie 1989, criminalitatea, în cazul copiilor, a crescut de 4 ori.

Școlile speciale de reeducare ale Ministerului Justiției sînt arhipline, conțin actualmente cca 3000 de copii; 2000 de copii se află în arestul poliției, laolaltă cu infractori adulți, supuși maltratărilor în timpul anchetelor; 2000 se află în penitenciar așteptînd sentința, tot în compania delincvenților adulți, dintre care sînt selectați și supraveghetorii, din lipsă de personal penitenciar. Acești copii, în absența unei legislații specifice, sînt lipsiți de asistență juridică, mai ales cei abandonati, orfani, vagabonzi. Mulți dintre ei prezintă afecțiuni psihice, tulburări de comportament care se agravează pe perioada detenției, examenele medicale fiind foarte superficiale.

Carmen Antohi care semnează în "România liberă" din 11/XII/1991 articolul cu datele de mai sus, după ce subliniază carențele legislației, încheie: "Nu există o colaborare între autoritățile care se ocupă cu protecția copilului. Biserica ortodoxă nu se ocupă de acești mici dezmoșteniți ai soartei, de care depinde, în fapt, profilul societății de mîine. Lipsa de interes față de problemele acestor ființe lipsite de apărare, lăsate la cheremul unor adulți declasați, este, de fapt, un simptom al stării de confuzie și dezagregare în care se află astăzi societatea civilă din țara noastră".

RAZBOIUL DE POZITII

În seara de 12 ianuarie 1990, l-am văzut pe Petre Roman, cocoțat pe un TAB, susținînd bărbătește brațul lui I. Iliescu, care se afla într-un echilibru fragil, cu căciula deplasată pe o ureche. Erau înconjurați de o mare întunecată de oameni din mijlocul căreia fîșneau întrebări dintre cele mai incomode. Amîndoi emanații păreau sortiți unei monolitice complicități, pecetluită, printre altele, de taina sîngeroasă a teroriștilor. Apoi l-am văzut pe Petre Roman "salvîndu-l" pe Corneliu Coposu din mijlocul mulțimii asmuțite împotriva "vizătorilor de țară". A urmat apariția sa pe micile ecrane occidentale explicînd "lovitura de stat" de care ne-a mîntuit dreapta mînie minerească din iunie 1990. A fost apoi imaginea de neuitat a primului ministru dirijînd huiduielile vetriștilor împotriva "partidelor istorice", la 1 decembrie 1990. Iată însă că partidul "liniștii noastre" s-a scindat zgomotos în trei: pro-Iliescu (V. Măgureanu, Al. Bîrlădeanu, Dan Marțian, senatorul Vasile Văcaru, ziarul "Dimineața", etc), pro-Roman (Adrian Severin, Vasile Secăraș, publicația "Azi", etc) și "curajoșii" care neagă că ar exista vreun conflict.

Istoric. La începutul conflictului a fost "incompetența" guvernului și "lașitatea" prezidențială față de mineri. Apoi, la 26 nov., la Clubul presei, Roman declara despre Iliescu și colaboratorii săi: "sînt comuniști înverșunați, puși pe frînarea reformelor (...) comuniștii nu mai trebuie să reprezinte un factor major în România deoarece ei nu acceptă democrația." Ion Iliescu s-ar fi folosit de SRI și de mineri ca să-l înlăture.

10 dec., la TV s-a transmis interviul acordat de Ion Iliescu agenției americane AP, în care acesta socotea că liderul FSN ar fi îmbrățișat extremele, fiind el însuși "un beneficiar al fostei nomenclaturi".

11 dec. SRI dădea publicității un comunicat în care "atrăgea atenția exprimului ministru Petre Roman că poate fi tras la răspundere penală pentru numeroasele atacuri verbale pe care le-a lansat împotriva sa" și îl acuza de "gîndire politică de tip totalitar". În aceeași zi, 56 senatori FSN (liderul grupului FSN în senat, Văcaru Vasile, a fost secretar de partid la Editura Științifică) semnau o scrisoare deschisă adresată Biroului Executiv al Colegiului Director FSN, în care era vorba de deturnarea partidului de la centru stînga, la centru sau chiar dreapta, de nerespectarea statutului, de lipsă de transparență la vîrf, de campania de defăimare a președintelui. Se cerea organizarea urgentă a unei Convenții naționale extraordinare la care să se hotărască renunțarea la prevederi din statut, cum ar fi instituția de "lider național", automat prim-ministru, revenirea la platforma program din aprilie 1990, discutarea măsurii în care guvernele FSN au respectat opțiunile

RAZBOIUL DE POZITII

pag. 5

electoratului, alegerea prin vot secret a conducerii FSN, stabilirea sprijinului pentru o nouă candidatură la președinție a lui Iliescu.

12 dec. Biroul de presă al FSN-ului dezaproba faptul că scrisoarea a devenit publică înainte de a fi prezentată Biroului Executiv. În aceeași zi, la Tv, Petre Roman declara ca inadmisibil amestecul președintelui, obligat la neutralitate, în treburile interne ale unui partid politic, socotind simultaneitatea intervențiilor aparținând președintelui și SRI-ului "o gravă încălcare a principiilor constituționale, întărind suspiciunea că la noi securitatea există într-o nouă formă". "Avalanșa de acuzații inventate", amintește "clasica confecționare a dușmanului de clasă". "Nimeni să nu conteze vreodată pe lașitatea noastră, pe efectul presiunilor, amenințărilor și campaniilor de denigrare", avertiza autorul.

Cotidianul "Neue Züricher Zeitung" a publicat comentariul unui ziarist elvețian care a stat de vorbă cu cei doi preopinente. Iliescu se străduiește să dedramatizeze, socotind că divergențele sînt mai mult personale decît ideologice, că nu e o luptă între adepți și adversari ai reformelor. Pentru Roman, dimpotrivă, centrul disputei nu se află în animozități personale, ci în concepții politice diferite.

"Azi" (13 dec. 1991) publica un interviu cu "liderul național". În România avem de-a face cu "o construcție de tip Ianaev" care blochează reforma, aplicarea Legii fondului funciar și tinde la recentralizarea economiei. "...Sînt cel care am dat dovadă că știu să renunț la putere", face interviueatul aluzie la neclintirea președintelui, plasîndu-se printre

inocenții loviturii de stat: "eram singurul care, în 22 decembrie, la CC, eram din afara sferei politice (...) care voiam o schimbare radicală, nu doar răsturnarea lui Ceaușescu". În legătură cu celebrul telefon de ajutor dat, în acele zile, sovieticilor P. Roman se întreabă amnezic, la doi ani după evenimente, "de ce nu s-au adresat vestului?"

19 dec., la ședința Comitetului Director cu parlamentarii FSN s-au clarificat pozițiile: pro-Ilieștii vor salvarea marilor combinate industriale și protecție socială, pro-Romanii vor "privatizare rapidă, adevărată economie de piață pe principii liberale". Opțiunea pentru democrație n-a funcționat, a spus Roman, din pricina rezistenței înverșunate a comuniștilor și SRI-ului. Cu promisiunea că nu se prezintă la alegerile prezidențiale, Roman a reușit să amîne pentru martie Convenția FSN.

Leopold Mehedinți, consilier de presă la președinție, a dat publicității răspunsul la scrisoarea deschisă a lui P. Roman ("Azi", nr 467), adresată lui I. Iliescu. P. Roman este acuzat că a refuzat dialogul cu președintele, că a amestecat executivul cu treburile parlamentului, cerînd demiterea lui A. Bîrlădeanu și D. Marțian, că "răstălmăcește", că "insinuează iresponsabil" caracterul tardiv și temător al atitudinii prezidențiale, la puciu din august, mai e acuzat de lipsă de loialitate, de campanie de denigrare a președintelui, și de faptul că "s-a coborît pînă la susținerea tezei absurde că președintele a organizat și inspirat "mineriada" din septembrie pentru înlăturarea sa". La aniversarea a doi ani de la formarea Consiliului FSN, Roman, sosit în întârziere și a plecat repede de la Cotroceni, declarînd că i-a lăsat "un gust amar" aceasta "manifestare de paradă politică". De Sf. Ion, pe 7 ianuarie, printre pupături și autografe (fesenistele sînt, cum se știe, pasionale), președintele a apucat să se gîndească și la Petre Roman, "un play-boy politic", "unul din acei fripturiști apăruiți după revoluție" (Expres

Magazin)

În fața falimentului politic și economic interior, într-un context internațional net defavorabil comunismului, FSN, hibrid ideologic, umbrelă a fostului aparat de partid și de stat, a explodat. Suplu pînă la cameleonism, P. Roman, care nu-și mai poate salva formația decît adoptînd, culmea ironiei, un discurs "destabilizator", s-a "golănit". Ion Iliescu, mai anchilozat, mizează pe efectul psihologic al mizeriei economice. Rezultatul picant? Se acuză reciproc de comunism!

"Știu foarte bine cum se poate eșua: ajunge să alegeți mijloace opuse scopului propus. Este cea mai bună soluție să lichidezi scopurile pe care ți le-ai fixat. Onestitatea, rațiunea, responsabilitatea, sinceritatea, civilitatea și toleranța nu pot fi promovate dacă vrem să avem cea mai mică șansă de reușită decît prin mijloace oneste, raționale, responsabile, sincere, civilizate și tolerante", scria Vaclav Havel. Pentru a fi credibil, deci, Petre Roman ar fi trebuit să mărturisească, cu onestitate, lungul drum al neadevărurilor de ieri. Convertirea la adevăr nu se poate face rămînînd în minciună.

A.C.

La Salonul Internațional al Muzeelor și Expozițiilor, deschis la Paris, (Grand Palais), standul românesc expune: "Gînditorul" și perechea lui din necropola de la Cernavoda (cultura Hamangia, artă neolitică), un medalion descoperit la Burca, o Pieta în piatră (goticul transilvan, sec XV), Domnișoara Pogony a lui Brâncuși, Christ în lemn, sculptura aflată în Franța, a lui G. Apostu.

NOUTĂȚI EDITORIALE

MIRCEA ELIADE

Cosmologie
et alchimie
babyloniennes

Traduit du roumain
par Alain Paruit

ARCADES

GALIMARD

EDITURA HUMANITAS

JENI ACTERIAN

JURNALUL UNEI FIINȚE GREU DE MULȚUMIT
135 F.

Mircea Ciobanu

CONVORBIRI CU MIHAI I
AL ROMANIEI

(96F/25USD/44 DM)

Securile bancare sau poștale trebuie trimise pe numele HUMANITAS, pe adresa LUPTA (125, Bureaux de la Colline 92213 St. Cloud France)

O CARTE DE EXCEPȚIE PAVEL CHIHAI FAȚA CERNITĂ A LIBERTĂȚII

23 convorbiri la
'Europa liber

EDITURA
'JURNALUL
LITERAR'

Petre Alexandrescu
Mircea Babeș
Theodor Baconsky
Nicolae Balotă
Ana Blandiana
Barbu Cioculescu
George Ciorănescu
Petru Creția
Alexandru Elian
Sorin Ilfoveanu
V. Ieronim-Stoichiță
Gabriel Liiceanu

Nicolae Manolescu
Adrian Marino
Ion Negoițescu
Alexandru Paleologu
Octavian Paler
Șerban Papacostea
Harald Siegmund
Dumitru Stăniloae
N. Stroescu-Stănișoară
Alexandru Suceveanu
Mihai Șora

Cei ce doresc să-și procure cartea, se pot adresa autorului: Hochstr. 191 I 8000 Munchen, 80BRD (tel. 089 485238). Prețul, exclusiv porto, 10 DM

"REINTILNIRI"

Scoaterea la iveală a cărților ferecate în sertare sau ținute în secret, la "fondului special" de capriciile cenzurii, descoperirea geografiei, puțin cunoscută, a scrisului românesc risipit în lume de vicisitudinile istoriei sînt premise indispensabile pentru reconstituirea unor nebănuite paradigme ale scrisului românesc, fără de care e greu să existe o istorie a literaturii române contemporane.

Pe această cale a restituirilor, a anulării rupturilor dintre scrisul de "acasă" și cel de aiurea, se înscriu și paginile consacrate scriitorului NICU CARANICA în revista clujeană "Steaua" (octombrie 1991), cuprinzînd un studiu închinat operei poetice și o prezentare a dramaturgiei. O pagină de poeme și o proza inedită însoțesc exemplificativ sărbătoarea revenirii în scrisul din țară a acestui pribeag al spiritului românesc, după 50 de

ani de exil.

Născut în Bitolia, trăit în Ardeal, refugiat în Apus, mai întîi în Italia și apoi la Paris, poet, dramaturg, eseist și cunoscut specialist în Dante dar și în poezia modernă italiană, frate al traducătoarei de excepție Eta Boeriu, Nicu Caranica este, pentru cei care au privilegiul să-l apropie, o mereu înnoitoare bucurie, alcătuită dintr-un amestec de libertatea de spirit și strașnica rigoare intelectuală.

În studiul său, intitulat "Fundamentarea unei cunoașteri", Aurel Rău întreprinde o incursiune în creația poetică a lui Nicu Caranica, pornind de la volumul de debut al tînărului profesor transilvănean, publicat la Sighișoara în 1940, stăruind apoi asupra poemului "Anul 1940" (Franța, 1981) - un fel de "divină comedie" a evului modern românesc - și asupra poemului "Povestea foamei" (Madrid, 1985) - viziune savuroasă și neiertătoare, în spiritul parodic al "Țiganiadei", a exilului românesc. Aurel Rău desprinde cons-

tantele acestei viziuni întemeietoare de cunoaștere, care, spunem noi, ar trebui completată cu cercetarea numeroaselor poeme risipite prin revistele, efemere sau nu, ale exilului. S-ar descoperi astfel, cu uimire, dimensiunile unui univers poetic original, proiectînd în cea mai exigentă tradiție poetică europeană încărcătura miturilor românești.

Maria Vodă Căpușan, scriind despre teatrul - scris în limba franceză - al lui Nicu Caranica ("Mișcarea ireversibilă", "Întîlnirea"), își intitulează textul "Chemarea transcendentă". Autoarea constată paradoxul îmbinării între verbul simbolic "de o supremă demnitate" și verbul bolnav al limbii de lemn, simbioza dintre viziunea creștină ("ardentă îndîrjire către transcendență") și strategiile absurdului, reînvierea miturilor arhetipale "într-un univers al apocalipsei și pedepsei".

Pe cînd recuperarea editorială, în România, a operei lui Nicu Caranica ?

A.C.

NICOLAE MANOLESCU ÎN VIZITĂ LA PARIS

Oaspete al "Centrului de Analize și Previziuni" (CAP) al Ministerului Afacerilor străine, în cadrul programului rezervat "personalităților politice de viitor", dl Nicolae Manolescu a efectuat o vizită în Franța, între 1 și 14 decembrie 1991.

Programul vizitei, elaborat de CAP și de purtătorul de cuvînt al PAC în Franța, a avut în vedere temele prioritare indicate de dl. Manolescu, președinte al PAC și candidat potențial la funcția de președinte.

1. Contacte cu partide politice.

Întrevederi cu responsabili ai relațiilor internaționale, cu secretari, vicepreședinți sau președinți ai principalelor partide politice din Franța.

- RPR: întreprinderi cu dna Michèle Alliot-Marre, secretar general adjunct și responsabil cu relațiile internaționale, cu dl. Pierre Lelouche, secretar diplomatic și strategic al președintelui RPR, Jacques Chirac (în numele căruia dl Manolescu a fost primit la Hôtel de Ville) și cu dl Jacques Baumel, fost ministru și președinte al "Fundăției viitorului" (Fondation du Futur).

- PR: întreprinderi cu dnii François Léotard, președintele de onoare, Hervé Moreli, secretar general, Renaud Denedieu de Vabre, șef de cabinet al lui François Léotard, cu dna Karine Leverger, responsabilă cu relațiile internaționale și cu mai mulți colaboratori ai acestora. Reuniune cu grupul parlamentar PR, convocat de dl Pascal Clément, vicepreședinte al Adunării Naționale.

- CDS: întreprinderi cu dnii Bernard Stasi, prim vicepreședinte și Philippe Trolhier, însărcinat cu relațiile internaționale;

- UDF: întreprinderi cu dnii Alain Madelain, vicepreședinte UDF, președinte al institutului "EURO 92" și Henri Lepage, director al acestui institut.

- PS: întreprinderi cu dnii Gérard Fuchs, secretar

național, responsabil cu relațiile internaționale, Gérard Collomb, secretar național, director al "Fundăției Jean Jaurès" și cu colaboratorii acestora. Dl. N. Manolescu a fost, de asemenea, invitat la deschiderea congresului extraordinar al P.S. (13 decembrie) și la dîneul oferit delegaților străini de către dnul Pierre Mauroy, prim secretar, în prezența dnilor Laurent Fabius, Michel Rocard și a altor responsabili P.S.

2. Instituții guvernamentale și de stat.

- Ministerul Afacerilor străine: o serie de întreprinderi în cadrul CAP-ului și al Direcției Europa, cu dnii Pierre Buhler, director adjunct CAP, Jean-Luc Goester, specialist în Europa orientală din CAP, Hubert Testar, specialist cu probleme economice și integrarea europeană și al Ministerului Afacerilor Europene, Jacques Faure, director adjunct Europa orientală și cu colaboratorii acestora.

- Misiunea Interministerială pentru Europa Centrală și Orientală (MICECO): întreprindere cu dl Pierre Viaux, director adjunct.

- Secretariatul de stat pentru acțiunile umanitare, întreprindere cu directorul adjunct, José Bideguin

- Adunarea Națională: întreprindere cu dl Jean François Deniau, fost ministru, vicepreședinte al comisiei parlamentare a afacerilor străine.

- Președinția Adunării Naționale (Hôtel de Lassay): întreprindere cu dl. Henri Weber, consilier tehnic al președintelui A. N., dl. Laurent Fabius

- Maignon: întreprindere cu dl Louis Joinet, consilier al primului ministru în problema Drepturilor Omului și de legislație internațională, reprezentant al Franței în Comisia Drepturilor Omului ONU.

- Documentation Française, serviciul primului ministru, întreprindere cu dna Edith Lhomel, cercetătoare, specialistă în probleme românești;

- Elysée: întreprindere cu dl. Pierre Morel,

consilier diplomatic al președintelui republicii.

3. Instituții neguvernamentale

Comisia națională consultativă pentru drepturile omului, întreprindere cu președintele Paul Bouchet;

Centru de informație civică: întreprindere cu un grup de specialiști condus de dl Jean-Christian Barbé, președintele centrului;

Institutul Francez de Relații Internaționale (FRI): întreprindere cu dnii Dominique Moïsi, director adjunct, dl. Jérôme Dumulin, director al revistei "Belvédère" și cu dna Diana Pinto, redactor șef al revistei;

Centru de Studii și de Cercetări Internaționale (CERI): întreprindere cu dnii Jean Luc Domenach, director, dl Jacques Rupuik și alți cercetători ai centrului.

Fundația "St. Simon": întreprindere cu dl François Furet, președinte, Pierre Rosauvalon, președinte adjunct, Claude Lefort, Alexander Smolar, Georges Mink și dna M. Mendras.

4. Mass-media

Întreprinderi cu jurnaliști de la "Le Monde", "Le Figaro", "La Croix", "Libération", "L'Événement du jeudi", "L'Express", "Politique Internationale", TV 5, TF1, RFI, Radio Europa Liberă.

Interviuri - "Libération", TV5, RFI, REL.

La toate aceste întîlniri au fost înmîinate interlocutorilor dosare conținînd o prezentare a Alianței Civice, a Partidului Alianței Civice și principalele documente adoptate de AC și PAC.

În ziua de 9 decembrie a avut loc o conferință-dezbatere a dlui N. Manolescu, organizată la Adunarea Națională, cu sprijinul Fundăției Viitorului ("Fondation du Futur"). Cu această ocazie au fost adresate invitații la peste 150 de persoane din comunitatea română din Franța. În cursul vizitei sale, dl N. Manolescu a avut deasemeni întîlniri cu mai mulți simpatizanți ai Alianței Civice.

Comunicat din partea reprezentantului A.C. și P.A.C. în Franța, dl Mihnea Berindei

PENULTIMA ORĂ

În 16 ianuarie 1992 s-a înființat Comisia de anchetă a senatului României care va cerceta situația patrimoniului fostelor PCR, UTC, UGSR, conturile familiei Ceaușescu, contul "Libertatea", tranzacția ANP (vânzări, închirieri, conce-sionări, locații de gestiune), gestiunea valutei între 22 dec. 1989 și 31 dec 1991, situația juridică a imobilelor de lux de care a beneficiat nomenclatura, folosirea fondurilor alocate Ministerului Culturii, Ministerului Învățământului, Ministerului Tineretului și Sportului, situația operelor de artă din patrimoniul național la 22 dec. 1989, etc. Raportul trebuie sfișit în 90 de zile. Comisia a luat ființă în urma unei cereri, semnata de 41 de senatori (FSN, PNL, UDMR, PUNR, PER), însumând numărul necesar de solicitanți, pentru a stabili "eventualele încălcări ale legilor românești în vigoare, în beneficiu propriu sau în beneficiul altora în timpul guvernării Române." Petre Roman a calificat operațiunea drept "o diversivne grosolană".

O nedumerire, totuși: de ce este declanșată ancheta după, și nu în timpul guvernării împri-cinatului?

Devenit prim-ministru, dl. Theodor Stolojan continuă să locuiască într-un modest apartament din Drumul Taberei, înconjurat de respectul vecinilor, informează un reportaj publicat în "Expres"(noiembrie 1991). Dar iată că cei înclinați să transforme în legendă modestia primului ministru sînt, brusc, decepționați: familia Stolojan s-a mutat într-o vilă pe bulevardul Aurel Vlaicu. "Cuvîntul" (dec.-ian. 1992) a aflat de la unul din consilierii economico-financiari ai primului ministru motivul: "în zilele de 2 și respectiv 28 noiembrie 1991 dl Stolojan a fost zdravăn bătut de niște echipe formate din patru gealați pe scara blocului A4 din str. Sibiu, cartierul Drumul Taberei", așa că mutarea familiei Stolojan n-a fost un moft ci o măsură de securitate.

Luigi Vittorio Blasutti (n. 1925), vicar general la Arhiepiscopia romano-catolică din București, a lucrat, din 1961, pentru securitate, sub numele Iacobescu, atestă unul din dosarele găsite de ziaristii de la "România liberă", la Berevoiesti. El avea misiunea de a intoxica Vaticanul și, de asemenea, de a obține informații despre preoții opozanți, ca, de pildă, despre preotul catolic Iosif Mareș, fugit în străinătate.

Nu mai pot suporta batjocura, nedreptatea și chinurile, scria Dumitru Vlaic, 32 de ani, în mesajul său de adio, adresat

CASA ROMÂNEASCĂ

Anunță conferința dlui ION VARLAM, "**Sens et perspectives des changements survenue en l'Europe de l'Est**", care va avea loc sîmbătă, 25 ianuarie 1992, la orele 18, la Misiunea Catolică Română - 38 rue Ribera 75016 Paris (Metro Jasmin)

L'ODEON THEATRE DE L'EUROPE
1 Place Paul Claudel - tel. 43 25 86 26
găzduiește Vineri, 24 și sîmbata 25 ianuarie

spectacolul TEATRULUI BULANDRA

HAMLET

de William Shakespeare

IN REGIA LUI ALEXANDRU TOCILESCU

ION CARAMITRU IN ROLUL PRINCIPAL

familiei și prietenilor din Asociația 17 Decembrie, înainte de a se spînzura, pe 8 ianuarie a.c. Dumitru Vlaic, a fost împușcat în stomac, pe 17 decembrie 1989, la Timișoara, îndușind, de atunci, nu doar suferința fizică, dar mai ales indiferența și cinismul puterii față de cei care s-au jertfit pentru libertate.

Radio Chișinău transmitea, în R2 ianuarie, telegrama președintelui R. von Weiszäcker adresată președintelui M. Snegur, care anunța că Germania recunoaște independența Republicii Moldova, cu care este gata să stabilească relații diplomatice. Pînă la acea dată Moldova fusese recunoscută de 35 de țări, ultimele fiind Suedia, Danemarca, Franța și Italia.

Ministerul de Externe a declarat că Republica Moldova duce tratative pentru deschiderea a 17-20 de ambasade, reprezentînd interesele statului în mai multe țări. 40 de persoane sînt pregătite pentru cariera diplomatică și cca 20 de clădiri din Chișinău vor fi eliberate pentru deschiderea de ambasade. Dorința primului ministru, V. Muravski, este ca prima ambasadă ce se va deschide să fie cea a României.

Recensămîntul populației și al locuințelor pe teritoriul României a avut loc între 7-14 ianuarie 1992. Bisericile maghiare din România, Asociația Generală a Românilor Uniți, Federația etnică a Romilor ș.a. au cerut locuitorilor țării să specifice cu simț de răspundere și curaj apartenența lor etnică și religioasă.

S-a constatat că la rubricile confesiune și naționalitate, unii dintre recenzorii scriu cu creionul, explicînd că au uitat codificarea... De altfel, unii recenzori s-au manifestat și ca agenți electorali, terminîndu-și operația de înregistrare cu sfaturi electorale...

ALGORITHMES SERGIU ZANCU

hulles et aquarelles

DU 5 AU 25 JANVIER 1992
179, rue de Paris 91120 PALAISEAU
tel. 60 14 23 19
ouvert le jeudi,
le samedi et le dimanche

NATURALIZARI

"Journal Officiel", din 18, 25 decembrie 1991 și 5 ianuarie 1992 publică numele urma-toarelor persoane, originare din România, care au obținut naturalizarea franceză: Alexandru Popescu, născut la București, Aurelia Popescu (n. Dumitru), născută la București; Vasilichian Alexandra, născută la București; Aguletti George Cristian, născut la Ploiești; Aguletti Florentina (n. Savu), născută la Boldești; Aguletti Antoine, Mark, născut la București; Aguletti Alexandru, Théodor, născut la București; Babeș Lucia Delia, născută la Cluj; Babeș Luisa Elena, născută la Cluj; Deaconu Ioan Teofil, născut la București; Munte Tudor, născut la București; Munte Iosefina (n. Ranga), născută la București; Munte Laura Iosefina, născută la Paris; Dobrinescu Florin, născut la Craiova; Dobrinescu Maria (n. Liciar), născută la București; Roxana Eminescu, născută la București; Ion Teodor Eminescu Iacobescu, născut la Lisbone; Georgescu Alexandru Bogdan, născut la Pitești Gabriela Ioana Georgescu (n. Marinescu), născută la Teiu; Adrei Georgescu, născut la Cluj; Théodor Mickael Georgescu, născut la Chambray-Les-Tours; Cezar Iovescu, născut la Timișoara.

DECESE

În Elveția, Vladimir Kras-nosselschi.

La Paris, Jeanette Brătianu, soția lui Vintilă V. Brătianu.

În țară. Matematicianul, logicianul și filosoful Anton Dumitriu; preotul Iosif Gerstang (n. 1920), organizat de reputație internațională al Catedralei Sf. Iosif; poetul Tudor Gheorghe; ing. Av. Petre Antonescu; Alexandru Carasievici; farm. Mihai Georgescu; Florica Băjenaru; Vlad I. Borănescu Lahovary; Gheorghe Barac; Moise Iacob; prof. Elena Cazan; Ana Cernea (Constantinescu); Ilie Mitrea; ing. Sorin Scurtu; Lidia Cudinov; Eugenia Dărvărașcu; ing. Ctin Stamatoiu; ec. Mihai Caraman; Ctin Țancu; preot Anatolie Lefter; arh. Rodica Zoe Constantinescu Popovici; prof. univ. Alexandru Barbat; Sorin Scurtu; dr. Valeriu Dumitrescu; Elena Luiza Marici; Ecaterina Filofteia Stângaciu; prof. ing. dr. Virgil Dragomir; dir. ing. Vasile Mandiuc; mr. geniu (r) George Iordănescu; Catuneanu Șerban; Radu Serafina; prof. Valeriu D. Ciofleac; Iaroslava Pălimaru; Jean Leonard Woinovschi; Alexandru Weinerth; Sava Negulescu; Neacșu Anghel; Lilica Maria Docan; prof. Ctin Solomon; prof. Oara Arcoși; ing. Nicolae Ionescu; Ștefania Angelescu; arh. Mioara Matei Firoiu; ing. Mihai Deleanu; Ghiță Dunea; Negru Eugenia; dr. Ileana Șăitan; Petre Jianu; Cicerone Dincă; Octavian Morfeș; dr. Mircea Gavrilescu; Aurelia Ene; ing. Ion Longhin; Maria Boșacov; Traian Livius Lăzărescu; Ivanovici Dumitru; dr. Gavrilescu Mircea; Magda Pivniceru; preot Miron Ianculescu; Silviu Vlădescu; Elena Polexe; ing. Nelu Ursache; Elena Mano-liu; Teodor Achile Drăgan; Artemiza Rossier; ing. Radu Zane; Călin Părăianu; Eugen Nubert; Eleonora și preot Ștefan Bazavan; ing. Dan Duțoiu; dr. Aniela Cioroiaru; dr. Paul-Virgil Marinescu

TARIF D'ABONNEMENT ANNUEL

En Francs Français:

FRANCE FRF 250
EUROPE FRF 300

Par avion :

AMERIQUE FRF350
AMERIQUE DU NORD
ISRAEL
AMERIQUE DU SUD
ASIE FRF 450
AUSRALIE

En d'autres monnaies, le tarif est majoré des frais bancaires d'encaissement comme suit.
DEM 100 - CHF 90 - GBP 35

USA 60 ou équivalent

USA 70 ou equivalent

125 Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud-France

Tel. (33-1) 46020540 Telefax (33-1) 46 02 14 37 - Tlx 633520 F

Commission Paritaire N° 65481 - CCP. : 11 341 71 A Paris

COLLOQUE INTERNATIONAL DE STRASBOURG (du 21 au 23 Novembre 1991) Rapport du Vice-Ministre des Affaires Etrangères de Bulgarie

Un dernier mot. Je parlais des grands débats qui traversent l'Europe en ce moment, concernant la construction européenne, c'est une partie seulement de ce débat.

Lors de discussions, j'ai constaté avec une certaine stupéfaction, j'ai été parfois carrément choqué, par l'existence, par la violence même d'un discours anti-européen qui, à mon avis fait rage, en ce moment, en Europe occidentale et qui n'est pas uniquement l'apanage des ex-communistes de l'Europe de l'Est. J'ai été frappé de constater que les démons d'antan reviennent non seulement en Europe de l'Est, mais également en Europe Occidentale. C'est un processus généralisé et il me semble de plus en plus évident que s'il y a bien un clivage en ce moment en Europe, il passe non seulement entre démocrates et communistes, entre démocrates et extrémistes de diverses sortes, mais entre ceux qui veulent l'Europe et ceux qui ont peur de l'Europe.

J'ai vraiment été frappé d'entendre ici, dans cette salle, des propos émanant de quelqu'un que je ne connais pas, que je ne connais qu'à travers ses livres, quelqu'un que j'estime profondément, comme historien, comme écrivain, vous comprenez bien que je parle de Max Gallo. Vraiment, je ne sais pas si Monsieur Gallo est là, mais dans les propos de Monsieur Gallo, il se peut que je me sois trompé, je crois avoir compris, j'ai saisi une peur de cette Europe qu'on essaie tous je crois de construire. Il a dit que toute confédération serait inévitablement dominée par une puissance donc, il entendait par là que l'Europe qu'on essaie de bâtir serait inévitablement dominée par quelqu'un, or il n'a pas prononcé de nom. Cela m'a semblé...

On peut le dire si vous voulez....(voix dans la salle)..

Oui, je le dis, c'est l'Allemagne, bien sur, on n'a pas prononcé le mot Allemagne. Depuis que je suis en France, depuis quelques jours, pendant ce passage que je fais en France, et bien je vois plusieurs français qui, effectivement ont peur, peur de

l'Allemagne, c'est un fait, je pense qu'il faut le dire, haut et fort. Je sais que des gens comme Gilles Martinet le disent, et je pense, que s'il y a un problème, il faut le mettre à plat, il faut en discuter, sinon, on est de très mauvais européens.

Madame Lalumière et d'autres nous ont brossé une grande partie du tableau de la future organisation européenne et surtout Madame Lalumière a dit une chose extrêmement juste, en ce qui concerne l'Amérique, qui était je crois, à mon avis le deuxième grand absent de notre débat, parce que, quand même l'Amérique a quelque chose à faire avec l'Europe, une extension, une continuation de l'Europe dans un certain sens. Elle a très bien senti que nous, en Europe de l'Est, on ne voit pas vraiment à quoi tient cette concurrence, cette différence parfois d'approche, entre l'Europe et les Etats Unis. Pour nous, nous intégrer à l'Europe, veut dire aussi nous rapprocher des Etats Unis, et vice versa.

Nos contacts bilatéraux entre les Etats Unis et la Bulgarie, un pays qui a d'excellentes relations ces dernières années après la chute du communisme avec les Etats Unis, nous les voyons comme une autre manière de nous rapprocher de l'Europe, ce que je disais tout à l'heure à Madame le Secrétaire Général, c'était que bien sûr, il y a certains domaines où nos amis Américains sont absolument indispensables et, la Bulgarie en tous cas, verrait avec tristesse l'Amérique, les Etats Unis, le Canada bien sur séparer de nous dans le domaine de la défense de l'Europe. Cela nous ne voulons pas le voir, nous pensons que la puissance militaire américaine a toujours été un rempart contre le totalitarisme de diverses sortes, avec succès pendant les années du communisme et nous ne voyons pas pourquoi, cette présence serait diminuée.

En même temps, cela ne veut pas dire que l'Europe ne doit pas tenter d'établir une identité, y compris une identité de défense, là c'est clair, ces deux processus doivent aller ensemble

et plus il y a d'initiatives dans ce domaine, plus la Bulgarie sera partie prenante. Bien sûr, il y a d'autres domaines qui peut-être n'intéressent pas tellement nos amis américains, cela a été mentionné, ce n'est que naturel, donc il faut je crois distinguer entre ce qui intéresse vraiment nos amis américains, et ce qui ne les intéresse pas vraiment. Il y a des domaines qui ne sont que strictement européens, n'est-ce-pas? Mais, je pense que nous tous, en Europe et aux Etats-Unis, avons besoin de clarifier le débat, ce qui nous permettrait de clarifier les profils des différentes structures européennes et transatlantiques dont il a été question dans les exposés de Monsieur Eliasson et Madame Lalumière, une telle clarification des différentes fonctions des structures européennes et transatlantiques et celles auxquelles participent les Etats-Unis et le Canada, ne pourra se faire que si les pays européens et les pays de l'Amérique du Nord tranchent clairement dans quel domaine ils ont des intérêts vitaux, n'est-ce-pas? Ce n'est qu'après, que l'on pourra vraiment parler sérieusement, et coordonner ces différentes fonctions, ce qui est une tâche difficile.

Excusez-moi d'être si long, mais je veux dire aussi quelques chose qui me tient vraiment à coeur. Quand on parle de l'Europe de l'Est, en ce moment, on a le sentiment, que pour l'instant, il n'y a pas de véritable dialogue entre les deux parties d'Europe. Il y a des tâtonnements, il y a des mythes qui circulent dans les deux directions, il y a des choses vraies, mais par exemple, ce manque complet, cette absence pratiquement d'intérêt réel pour la Bulgarie, bon elle est due à quoi, à quoi tient-elle? Elle tient au fait que personne ne s'intéresse à ce que nous pensons, finalement, c'est-à-dire, pas personne, les gens ici présents, non seulement s'intéressent mais sont de fins connaisseurs de nos préoccupations et de nos points de vue, mais je pense au public, au grand public occidental, on ne voit pas, on ne voit pas vraiment un intérêt véritable pour nos points de vue.

Suite page II →

LA RESOLUTION DE LA XII ème RENCONTRE YUGOSLAVE A LONDRES, Les 16 ET 17 NOVEMBRE 1991

La lutte pour l'arrêt des hostilités et pour la paix est le devoir primordial des forces de la raison et de la démocratie en Yougoslavie. S'insurger contre l'insanité de la guerre qui n'épargne personne ni rien, même pas les trésors de la civilisation comme Dubrovnik, cela veut dire s'insurger contre le nationalisme extrémiste qui a resurgi après plus de quarante ans de tyrannie communiste. Cela veut dire également s'insurger ouvertement et sans ambages contre les oligarchies issues du parti communiste qui se sont alliées avec les nationalistes les plus rétrogrades et qui sont prêtes à tout pour se maintenir au pouvoir. Pour nous, les principaux responsables du malheur qui s'est abattu sur notre pays, ce sont les dirigeants actuels de Serbie et de Croatie ainsi que l'Armée fédérale titiste.

Engagées dans cette entreprise démentielle avec une totale irresponsabilité, les oligarchies régnautes, de concert avec des nationalistes d'un passé révolu, ont fermé, pour de longues années, la porte de l'Europe à la Yougoslavie et à leurs propres peuples. Elles ont mis en danger le progrès de l'Europe, la construction européenne et l'équipement de notre continent. Le virus nationaliste menace d'envahir l'Europe entière.

L'opinion publique en Europe occidentale décèle certains symptômes inquiétants. Submergée d'images et de commentaires qui présentent toute proclamation d'indépendance comme une victoire de la démocratie, l'opinion publique européenne s'égare en confondant la démocratie avec le nationalisme le plus réactionnaire. La Yougoslavie est l'exemple type : il ne s'agit pas là d'un conflit entre la démocratie et le totalitarisme, mais de tout autre chose. Comme on l'a bien dit, le communisme est mort, mais les communistes restent. Une mentalité totalitaire, sectaire, intransigeante a pris le dessus partout ; c'est elle qui a conduit à la guerre civile, ignorant le fait patent que les peuples yougoslaves sont obligés de vivre soit en communauté, soit l'un à côté de l'autre, sur un même territoire et en paix.

Aucun homme de raison et démocrate ne saurait soutenir une quelconque de ces oligarchies insensées, pas plus qu'un quelconque de ces nationalistes aveugles. Donner raison à n'importe lequel d'entre eux signifierait l'acceptation de leurs règles de jeu et le renoncement à la défense de vrais intérêts de ces peuples et de leur avenir dans la Communauté européenne.

Nous pensons que la Communauté européenne ne doit, en aucun cas, se

mettre à la remorque de quelque nationalisme que ce soit en Yougoslavie ; elle ne doit donner son appui à aucune des oligarchies en place, ni se laisser bernier par leurs travestissements. L'Union de la Communauté est à ce prix, car si un seul Etat-membre se laissait séduire par un nationalisme quelconque, cela sonnerait le glas de la solidarité européenne.

Pour mettre un terme à la folie des gouvernants actuels dans les différentes parties de la Yougoslavie, l'embargo total sur les livraisons d'armes, de même qu'un contrôle international effectif de son application sont, certes, indispensables. Mais, la fin de la guerre et la recherche des solutions pacifiques - à laquelle les peuples yougoslaves seront finalement contraints de recourir après avoir subi de lourdes pertes, aussi cruelles qu'inutiles - ne pourront être atteints que par l'action conjuguée et énergique de la communauté internationale, premier lieu de la Communauté européenne, et de la lutte synchronisée de toutes les forces démocratiques du pays.

Il est urgent de faire entendre, en Europe et dans le monde, la voix des

forces démocratiques de Yougoslavie qui s'opposent à la guerre et qui considèrent l'intolérance et l'aveuglement des nationalismes comme de nouvelles formes de totalitarisme. Les forces démocratiques existent dans tous les peuples yougoslaves, même si elles n'ont pas pu s'exprimer avec force jusqu'à présent. Ne peut se prévaloir du nom d'Européen ni de démocrate quiconque considère comme "barbares" ou "infidèles" ses voisins les plus proches. L'Europe n'est ni de l'Est, ni de l'Ouest, elle n'est ni catholique, ni orthodoxe, ni protestante, ni juive, ni musulmane, ni athée. Elle est tout cela à la fois et elle doit, dans ce monde qui rétrécit de plus en plus, dépasser les différences pour s'engager résolument sur la voie de la solidarité et de la coopération.

Le Comité de Coordination et le Comité exécutif:

Ljubo Sirc (Slovène), Marijan Batinic (Croatie), Nenad Grisogono (Croatie), Vivian Grisogono (Croatie), Zoran Hodjera (Serbe), Ivan Jakic (Croatie), Dragas Keseljic (Serbe), Marko Krstic (Serbe), Rastko Marcetic (Serbe), Mihajlo Mihajlov (Yougoslave), Predrag Pajic (Yougoslave), Dusan Plenicar (Slovène), Marin Vetma (Croatie) et Nikola Zivkovic (Serbe).

COLLOQUE INTERNATIONAL DE STRASBOURG

Rapport du Vice-Ministre des Affaires Etrangères de Bulgarie

Suite de la page 1

Or, je suis persuadé que l'Europe de l'Est a quelque chose à apporter à l'Europe toute entière, nous avons une expérience douloureuse, or c'est dans la souffrance que beaucoup de choses s'apprennent, donc je pense que, c'est justement à cause du fait que nous avons souffert, que nous avons une expérience unique, que nous pouvons partager avec l'Europe Occidentale. Pour ne vous donner qu'un exemple, en ce moment, en Europe de l'Est, dans la plupart des pays, sont aux affaires des gens, des intellectuels, d'anciens dissidents, qui tentent peut-être l'impossible synthèse de la morale et de la politique. Eh bien je crois que c'est un gros problème théorique bien sûr, auquel nous sommes amenés à donner une réponse concrète, vivante, nous la vivons cette expérience. Eh bien je crois que l'Occident qui traverse lui aussi une période d'interrogation a énormément puisé de cette expérience là. Ecoutez, des gens comme si vous voulez mon propre Président Vaclav Havel, des gens comme J.Jeleu, ou comme Janos Kis, Adam Michnik, ils vivent une expérience qui est profitable à tout le monde, et c'est très important de le savoir. Je ne veux nullement paraître

messianique, pas du tout parce que parfois, on peut tomber dans ce travers, mais je suis persuadé qu'il y a quelque chose là d'unique qu'il ne faut pas rater pour toute l'Europe et la démocratie comme telle.

Hier, je ne vois pas présent ici dans cette salle, ce que je regrette profondément, mais un de ceux dont je parle en ce moment, auquel je me sens particulièrement lié, c'est notre ami roumain Gabriel Liiceanu. Il a parlé d'une manière beaucoup plus structurée, de ce qui nous tourmente nous tous, en Europe de l'Est. Je crois que c'est lui qui est un véritable porte-parole de la nouvelle démocratie roumaine, eh bien je souscris complètement à ce qu'il a dit. Ce que j'ai dit, est une façon bien plus maladroite de dire la même chose, et je crois finalement, qu'il faut profiter de cette période, de ce, à mon avis court passage aux affaires de gens comme lui, pour profiter de cette expérience. Je pense que finalement la tolérance, la démocratie, l'Europe, ça rime très bien, c'est quelques chose à la fois de très simple au fond et de très difficile, mais c'est quelque chose de passionnant, et ce quelque chose suffit à remplir toute une vie, et vous avez en Europe de l'Est des gens qui le font. Merci.